

Kuinka vastaan valitukseen?

Aulikki Wallin
THL, Turun toimipiste
14.10.2011
GKS

Mikä on valitus?

- **lakikielessä valitus on muutoksenhakupyynnö**
- **vain harvat terveydenhuollon päätöksistä valituskelpoisia!**
- **arkikielessä valitus = tyytymättömyyden osoitus**

Miten reagoimme potilaiden tyytymättömyyden osoitukseen?

- **kysymys on siis potilaiden oikeussuojakeinoista**
- **mitä tehdään, kun jokin menee pieleen tai tapahtuu virhe?**

“Valitusasioiden” määrän kasvun taustalla

- **lääketieteen kehitys**
- **potilasaineiston muutokset**
- **yhteiskunnan oikeudellistuminen**
- **korvaushakuisuus**

Tärkeimmät potilaan oikeussuojakeinot

- **vetoaminen oikeuksiin**
- **neuvottelu, sovinto**
- **muistutus**
- **kantelu**
- **rikosilmoitus**
- **korvausvaatimukset: potilasvahinkovakuutus ja vahingonkorvausoikeus**
- **hallintoriita**
- **ihmisoikeusvalitus**

Tärkeimmät potilaan oikeussuojakeinot

- **vetoaminen oikeuksiin**
- **neuvottelu, sovinto**
- **muistutus**
- **kantelu**
- **rikosilmoitus**
- **korvausvaatimukset: potilasvahinkovakuutus ja vahingonkorvausoikeus**
- **hallintoriita**
- **ihmisoikeusvalitus**

Muistutus

- **tehdään terveydenhuollosta vastaavalle johtajalle**
- **muistutukseen on annettava vastaus kohtuullisessa ajassa**
- **muistutus ei estä kantelun tms. tekemistä**
- **muistutus on alihyödynnetty oikeussuojakeino**
- **muistutusasiassa lääkäri antaa selvityksen esimiehelleen**

Kantelu

- ilmoitus virheestä tms
- tehdään ylemmälle viranomaiselle

Kantelu oikeussuojakeinona

- **Vanha**
- **Paljolti sääntelemätön**
- **Ei muotoihin sidottu**
- **Ajallisesti rajoittamaton
(nykyisin 5 vuoden sääntö)**
- **Kuitenkin hallintomenettelyä**

Kanteluiden aiheet terveydenhuollossa

- **Hoitoon pääsy, viiveet**
  - **Epäilty hoitovirheet**
  - **Tiedonsaanti, suostumus**
  - **Käytös ja kohtelu**
-
- **Suljetuissa laitoksissa olevien tyytymättömyys**

Tärkeimmät "kanteluviranomaiset"

- **Aluehallintovirastot (Avit):
ammattihenkilöiden toiminta ja
organisaatioiden toiminta**
- **Valvira: ammattihenkilöiden toiminta,
nyt myös organisaatioiden toiminta,
vakavat tapaukset, kantelut
kuolemansyynselvittämisestä**
- **Laillisuusvalvonta: EOA, OKA**

Mihin kantelu voi johtaa?

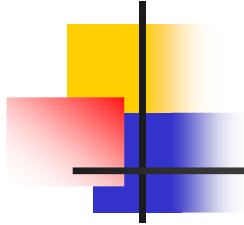
- **Valtaosassa ei toimenpiteitä**
- **Voi johtaa hallinnolliseen ohjaukseen**
- **Kurinpitorangaistus: kirjallinen varoitus**
- **Voi käynnistää ammatinharjoittamisen laajemman selvittelyn**

- **Ei kannanottoja korvauksiin !**

Jos (ja kun) olen saanut selvityspyynnön:

- **pysy rauhallisena**
- **tutustu huolella aineistoon, hanki potilasasiakirjat**
- **neuvottele esimiehesi kanssa**
- **tarvitsetko oikeudellista apua?**
- **jos tunnet tarvitsevasi, hanki sitä!**
- **laadi asiallinen vastine**

- **Salassapitovelvollisuus ei estä vastineen antamista**
- **Lääkärillä on myös oikeus saada tarvitsemansa tiedot salassapitovelvollisuuden estämättä**

Millainen on hyvä vastine?

- **älä turhaan toista potilasasiakirjoista ilmenevää**
- **tarvittaessa kuvaile syitä, jotka johtivat ko. lopputulokseen (työtilanne, laitevika)**
- **vastaa kaikkiin selvityspyynnön/kantelun kysymyksiin**

Hyvä vastine

- **älä moiti kantelijaa (tai valvontaviranomaista)**
- **noudata määräaikoja tai pyydä lisäaikaa**
- **tarvittaessa ota yhteys esittelijään**

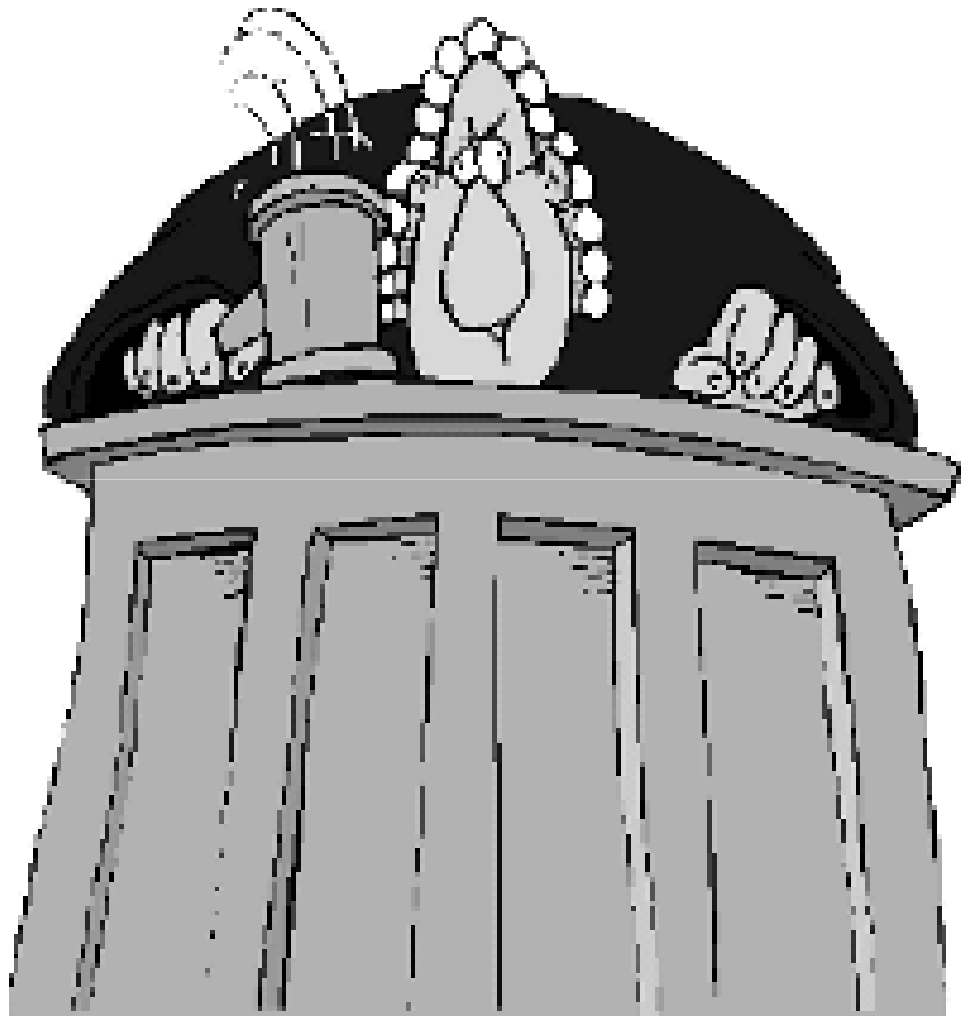
.... entä sitten?

- **odota rauhassa viranomaisten ratkaisuja**
- **ellet ole tyytyväinen ratkaisuun, tiedustele mahdollisuuksia oikaisuun**
- **jos kysymyksessä on päätös, josta voi valittaa, harkitse mahdollisuksiasi**
- **valita, jos siltä tuntuu (juridinen apu!)**

POLISI

LAKITUPA

Kun poliisi kutsuu kuulusteluun

- **harkitse juristin puoleen kääntymistä jo primäärivaiheessa**
- **valmistaudu huolella**
- **selvitä asemasi (todistaja, kuultavana organisaation edustajana, syylliseksi epäilty...)**
- **säilytä malttisi**
- **käytä yleistajuista kieltä, suomenna ammattitermit**

Syyliseksi epäillyn oikeudet

- **syyttömyysolettama**
- **todistustaakka syyttäjällä**
- **in dubio pro reo: epäselvissä tapauksissa syytetyn eduksi**
- **oikeudenmukainen oikeudenkäynti**
- **oikeus saada kulunsa korvatuiksi, jos syytön**
- **mahdollisuus maksuttomaan oikeudenkäyntiin**

Mitä lääkärille voi seurata poliisin tutkimassa hoitovirheasiassa?

- **tutkittavana yleensä vamma- tai kuolemantuottamus tai virkarikos (tuottamuksellinen virkavelvollisuuden rikkominen)**
- **tavanomainen rangaistus esim. kuolemantuottamuksessa sakkoa**

Rahalliset korvaukset

- **Suomessa yksittäinen lääkäri joutuu hyvin harvoin itse maksamaan**
- **Potilasvahinkojärjestelmä**
- **Vahingonkorvausoikeudessa ns. isännänvastuujärjestelmä**

Lääkärin vastine potilasvahingossa

- **Organisaation edustaja hoitaa selvitykset Potilasvakuutusyhdistykselle**
- **Lääkärin oma selvitys esimiehelle tai ylilääkärille**
- **Ei kannanottoa korvattavuuteen**

Mistä juridista apua?

- **Lääkäriliiton jäsenillä ryhmä-, vastuu- ja oikeusturvavakuutus**
- **oma ammattiliitto neuvoo**
- **yksityiset palvelut**
- **yksityiset vakuutukset harvinaisia: potilasvakuutus, isännänvastuu**

Potilasasiakirjat lääkärin oikeusturvan takeena

- **riittävän kattavat potilasasiakirjamerkinnot keskeisen tärkeitä**
- **kuka teki kenelle mitä, missä, milloin, miten ja miksi ja mitä siitä kaikesta seurasi?**
- **diagnostinen polku ja ajatuksen kulku näkyviin!**